

Ministerul Educației, Culturii
și Cercetării al Republicii Moldova

ORDIN

28.09.2020 nr. 1036

mun. Chișinău

***Cu privire la aprobarea Planului-cadru
pentru studiile superioare de doctorat,
ciclul III***

În temeiul art. 140 (1) lit. a) și b) din Codul Educației al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319-324, art.634), art. 59 (1) lit. c) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.58-66, art.131), dar și în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 636/2019 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 378-379, art. 976),

ORDON:

1. A aproba Planul-cadru pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III, conform anexei.
2. Instituțiile de învățământ superior, consorțiile, parteneriatele naționale și internaționale vor pune în aplicare prevederile prezentului ordin.
3. Direcția Politici în domeniul cercetării și inovării (dna Aliona Onofrei, șef interimar direcție) va monitoriza respectarea prevederilor prezentului ordin.
4. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina dlui Anatolie Topală, Secretar general al ministerului.

Igor ȘAROV
Ministru

PLAN-CADRU pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III

I. Dispoziții generale

1. Planul-cadru - în continuare *Plan-cadru* – stabilește cerințele de bază pentru elaborarea, revizuirea și modificarea Planurilor de învățământ elaborate de către instituția de învățământ superior, consorțiul/parteneriatul național/internațional, organizatoare de studii superioare de doctorat, ciclul III.

2. Planul-cadru este elaborat în scopul asigurării calității studiilor superioare de doctorat, ciclul III, și perfecționării, raționalizării și compatibilizării planurilor de învățământ la nivel național, european și internațional; creării condițiilor pentru o mobilitate academică reală și recunoașterea reciprocă a perioadelor și actelor de studii.

În baza Planului-cadru, instituțiile de învățământ superior/consorțiile/parteneriatele naționale/internaționale elaborează propriile planuri de învățământ, realizând particularitățile și orientările fiecărui program de studii superioare de doctorat.

3. Cadrul legal

- Codul Educației al Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.319-324, art.634);
- Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259/2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 58-66, art.131);
- Hotărârea Guvernului nr. 1007/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III (Monitorul Oficial, 2014, nr. 386-396, art.1101);
- Hotărârea Guvernului nr. 326/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei aprobării conducătorilor de doctorat (Monitorul Oficial, 2019, nr. 246-248, art.458);
- Hotărârea Guvernului nr. 497/2019 cu privire la aprobarea metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (Monitorul Oficial, 2019, nr. 320-325, art.728);
- Hotărârea Guvernului nr. 482/2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (Monitorul Oficial, 2017, nr. 216-228, art. 564);
- Hotărârea Guvernului nr. 199/2013 cu privire la aprobarea Nomenclatorului specialităților științifice (Monitorul Oficial, 2013, nr. 60-63, art. 253);
- Ghidul utilizatorului Sistemului European de Credite Transferabile/ECTS, 2015;
- Recomandări-cadru pentru elaborarea Regulamentului instituțional privind organizarea evaluării activității de învățare a studenților probate prin Ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr. 881/2009;
- Cadrul Național al Calificărilor al Republicii Moldova și Cadrul Național al Calificărilor pentru învățământul superior pe domenii de formare profesională, aprobate prin Ordinul Ministrului educației nr. 934/2010.

4. În sensul prezentului Plan-cadru sînt utilizate noțiunile definite la articolul 3 din Codul educației al Republicii Moldova, precum și următoarele noțiuni:

capacități/abilități – aplicarea și utilizarea cunoștințelor pentru îndeplinirea sarcinilor și rezolvarea problemelor. Capacitățile/abilitățile pot fi descrise ca fiind cognitive (utilizarea gândirii logice), intuitive și creative sau practice, implicând utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente;

competență profesională – ansamblu de capacități cognitive, afective, motivaționale și manageriale, care interacționează cu trăsăturile de personalitate ale cadrului didactic/cercetător științific, conferindu-i acestuia calitățile necesare efectuării unei prestații didactice în realizarea obiectivelor proiectate pentru obținerea performanțelor la nivelul maxim al potențialului intelectual al studenților-doctoranzi;

consorțiu – asociație de instituții de învățământ și organizații, care desfășoară activități educaționale, de cercetare, dezvoltare, inovare, creație artistică în baza unui acord de parteneriat încheiat conform legislației în vigoare;

credite de studii transferabile – valori numerice convenționale, alocate fiecărei discipline sau activități distincte din planul de învățământ, care exprimă cantitatea de efort necesară studentului pentru a atinge nivelul minim al finalităților de studiu programate;

finalități de studiu (rezultate ale învățării) - intențiile sau scopurile angajate cu referire la procesul de învățământ. Ca unități dinamice dintre principalele sale componente – idealul, scopurile, obiectivele - finalitățile de studiu sunt rezultatul unor opțiuni mereu în schimbare și nu pot fi prescrise odată și pentru totdeauna. Finalitățile de studii se pot referi la o perioadă de studiu, precum și la o singură unitate de curs sau modul;

învățământ centrat pe student - un proces de transformare calitativă a studentului, orientat spre consolidarea autonomiei, dezvoltarea abilității de gândire critică și axat pe finalități de studiu. Elementele esențiale a acestui proces sunt: învățarea activă, învățarea critică și analitică, sporirea responsabilității studentului, acordarea unei autonomii sporite și abordarea reflectivă, atât din partea studentului, cât și a profesorului;

mobilitate academică – proces de participare a studenților și a cadrelor didactice la programe de studii și de cercetare, realizate în instituții din țară și din străinătate;

modul de studiu – set de cunoștințe, capacități și competențe conectate funcțional, necesare pentru realizarea unei sarcini/probleme;

planul de învățământ - un sistem de activități de formare profesională și de cercetare științifică a specialiștilor pentru diverse domenii ale economiei naționale, reunite într-o concepție unitară din punct de vedere al conținutului și al desfășurării acestora în timp;

program de studiu – complex de competențe profesionale obținute prin instruire într-un anumit domeniu de formare profesională;

specialitate/program de studiu – complex de competențe profesionale, obținute prin instruire într-un anumit domeniu de formare profesională;

Sistemul European de Credite Transferabile (ECTS) - reprezintă un sistem centrat pe student și se bazează pe principiul transparenței procesului de învățare, predare și evaluare. Obiectivul ECTS este facilitarea procesului de planificare, furnizare, evaluare a programelor de studii și a mobilității studenților prin recunoașterea rezultatelor învățării, a calificării și perioadelor de studii;

teză de doctorat – lucrare științifică originală, elaborată în baza propriilor cercetări științifice, care conține rezultate teoretice și/sau practice noi, ce demonstrează contribuția autorului în domeniul științei. Teza de doctorat prevede soluționarea unei probleme științifice actuale, importante pentru domeniul de cunoaștere respectiv.

unitatea de curs - elementul formativ de bază al Planului de învățământ. Se constituie din activități de învățare bine definite și structurate, urmărind un set coerent și explicit de rezultate ale învățării, exprimate în termeni de competențe și criterii de evaluare corespunzătoare.

II. Planul de învățământ pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III

5. Planul de învățământ include *patru componente definitorii*:

a) componenta *temporală*, care reprezintă modul de planificare în timp a procesului de formare (semestru, an), unitatea principală de măsură a procesului de formare fiind creditul de studiu ECTS;

b) componenta *formativă*, care reprezintă modul de distribuire a unităților de conținut (unitate de curs, module);

c) componenta *acumulare*, care reflectă modalitățile de alocare a creditelor de studiu ECTS;

d) componenta *evaluare*, care reprezintă modalitățile de evaluare curentă și finală a finalităților de studiu și competențelor obținute de studentul-doctorand la unitatea de curs/modulul respectiv.

6. Programele de studii superioare de doctorat, ciclul III (nivelul 8 ISCED), se organizează pe domenii generale de studii conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților și sînt axate pe dezvoltarea cunoașterii prin cercetare științifică originală și se realizează prin programe de două tipuri: *doctorat științific* și *doctorat profesional*.

7. La elaborarea planurilor de învățământ pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III se va urmări realizarea unui învățământ centrat pe student, orientat spre obținerea rezultatelor învățării, care duc la formarea competențelor generale și specifice prevăzute în Cadrul Național al Calificărilor.

8. Elementul formativ de bază al planului de învățământ este *unitatea de curs*, care reprezintă activități unitare atribuite unui conținut formativ distinct. Unitățile de curs pot fi oferite autonom sau pot fi structurate în module. Pentru un modul, se recomandă alocarea a 4-6 credite de studiu. Modularizarea programului de studii superioare de doctorat poate fi realizat pe baza principiului de complementaritate sau interdisciplinar.

9. La **ciclul III, studii superioare de doctorat**, școlile doctorale pun la dispoziția studenților-doctoranzi un program de pregătire bazat pe studii superioare avansate, alcătuit din activități didactice audioriale, cercetări independente de laborator și/sau de teren, activități de realizare a dreptului de autor și participare la evenimente științifice.

III. Criterii pentru elaborarea planului de învățământ pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III

10. *Profilul și structura* planului de învățământ

La **ciclul III**, studii superioare de doctorat, structura și conținutul planului de învățământ se stabilesc de către școala doctorală.

11. Planul de învățământ este însoțit de o *Notă explicativă* elaborată conform modelului prezentat în Anexa nr. 1 al prezentului Plan-cadru.

12. *Pagina de titlu* a planului de învățământ

Se recomandă ca Pagina de titlu a planului de învățământ pentru *programul de pregătire universitară avansată* – doctorat, ciclul III, să conțină următoarele informații:

- a) denumirea ministerului educației, culturii și cercetării și, după caz, a ministerului de resort;
- b) denumirea și categoria instituției de învățământ superior/consorțiul/parteneriatul, conform certificatului de acreditare;
- c) data aprobării planului de învățământ de către consiliul științific/senatul universitar, nr. procesului-verbal respectiv;
- d) contextul (se va indica nivelul calificării conform ISCED/CNC);
- e) denumirea școlii doctorale;
- f) codul și denumirea domeniului general de studii;
- g) denumirea și tipul programului de studii de doctorat;
- h) numărul total de credite de studiu;
- i) titlul obținut la finele studiilor de doctorat;
- j) baza admiterii: diploma de studii superioare de master sau un act echivalent de studii;
- k) limba de instruire;
- l) forma de organizare a învățământului (învățământ cu frecvență, cu frecvență redusă).

A) Componenta temporală

13. Componenta temporală a planului de învățământ este reprezentată prin *calendarul universitar*, care include repartizarea activităților didactice pe ani, semestre (sesiuni în cazul studiilor cu frecvență redusă), cu stabilirea termenelor și duratei semestrelor, sesiunilor de examene, a evaluării finale (susținerii tezei de doctor).

14. La elaborarea calendarului universitar se va ține cont de următoarele:

Durata studiilor superioare de doctorat, ciclul III, exprimată în ani și credite de studiu constituie:

- a) învățământ cu frecvență – **3 ani** și, respectiv, **180 de credite de studiu**;
- b) învățământul cu frecvență redusă – **4 ani** (cu un an mai mult decât la învățământul cu frecvență) și, respectiv, **180 de credite de studiu**.

15. Pentru fiecare **program de studii superioare de doctorat** numărul de credite de studiu preconizat este același pentru toate formele de învățământ: cu frecvență și cu frecvență redusă.

16. La **ciclul III – studii superioare de doctorat**, elaborarea și organizarea unui program de pregătire bazat pe studii superioare avansate, structura și conținutul planului de învățământ pentru programul de pregătire universitară avansată, precum și avizarea curriculumului disciplinelor incluse în planul de învățământ se stabilesc de **școala doctorală**, potrivit regulamentului școlii doctorale.

17. În **programele de studii superioare de doctorat** se recomandă oferirea de cursuri compacte, interdisciplinare, în sistem modular, cu stabilirea modalității de evaluare la finalizarea cursului/modulului.

Programul de studii superioare de doctorat include *un program de pregătire bazat pe studii avansate și un program individual de cercetare științifică sau creație artistică*.

Durata cumulată a programului de pregătire bazat pe studii avansate nu poate depăși un an de studii. Programul de cercetare științifică pentru studenții-doctoranzi de la învățământul cu

frecvență are durata de 2 ani (patru semestre) și însumează 120 ECTS. Pentru studenții-doctoranzi de la învățământul cu frecvență redusă, cele 120 ECTS necesare se repartizează pe trei ani de studii.

18. La **ciclul III, studii superioare de doctorat**, în funcție de tipul doctoratului (științific sau profesional), în cadrul *programului de pregătire bazat pe studii avansate*, care însumează 60 de credite de studii transferabile ECTS, se acordă *nu mai puțin de 70 la sută ECTS unităților de curs orientate spre specialitate*.

19. La **ciclul III, studii superioare de doctorat**, studentul-doctorand poate opta în mod independent pentru parcurgerea cursurilor din cadrul studiilor superioare avansate, puse la dispoziție de școala doctorală cu acordul conducătorului de doctorat, conducătorului prin cotutelă (după caz) și Consiliului Școlii Doctorale.

B) Componenta formativă

20. La **ciclul III, studii superioare de doctorat (Anexa nr. 2)**, planul de învățământ pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III, asigură formarea de competențe profesionale de conținut, cognitive și de cercetare în domenii de specialitate, precum și a unor competențe *transversale*, și cuprinde unități de curs de *sinteză*, profilate pe domenii, cu module de metodologia cercetării; în cadrul doctoratului profesional – cu funcții aplicative concret definite. La **studiile superioare de doctorat** unitățile de curs și activitățile de cercetare se recomandă a fi grupate în următoarele componente:

a. componenta *fundamentală* (discipline academice). La componenta *fundamentală* se recomandă discipline academice generale, inclusiv, teorii și practici avansate în domeniul de cercetare.

b. componenta *de orientare spre specialitate* și pentru dezvoltarea *competențelor transversale*. Componenta *de orientare spre specialitate* va conține unități de curs specifice problemei de cercetare, selectate la decizia conducătorului și studentului-doctorand. Pentru dezvoltarea *competențelor transversale* se recomandă unități de curs: limbi moderne, utilizarea tehnologiilor informaționale pentru domeniul de cercetare, dreptul proprietății intelectuale, managementul proiectelor, marketingul produselor științifice și a inovațiilor, managementul carierei etc.

c. componenta *de formare a abilităților de cercetare individuală și de comunicare științifică*. Componenta *de formare a abilităților de cercetare individuală și de comunicare științifică* va include metode avansate de cercetare, de elaborare a proiectului și implementare a rezultatelor cercetării, cercetări de teren, stagii industriale, stagii în centre de excelență, publicarea articolelor științifice, comunicări la evenimente științifice etc.

21. Programele de studii la **ciclul III, studii superioare de doctorat**, asigură formarea *competențelor profesionale specifice* domeniului, precum și a *competențelor transversale*.

22. Planul de învățământ pentru doctoratul științific include unități de curs /discipline academice (de studiu teoretic) în proporție de 75% și unități de curs /discipline practice de 25%. Planul de învățământ pentru doctoratul profesional include unități de curs /discipline academice (de studiu teoretic) în proporție de 50% și unități de curs /discipline practice de 50%.

C) Componenta acumulare

23. În **ciclul III, studii superioare de doctorat**, responsabilitatea asupra structurii, conținutului, desfășurării și organizării programului de cercetare științifică al studentului-doctorand revine

conducătorului de doctorat. Modul de alocare a creditelor de studiu pentru măsurarea efortului depus de studentul-doctorand la parcurgerea programului de pregătire avansată și parcurgerea programului de cercetare, materializată prin articole publicate și obținerea de obiecte de proprietate intelectuală, rapoarte de cercetare susținute și aprobate în cadrul școlii doctorale; participarea cu lucrări/comunicări la conferințe științifice naționale și internaționale (ultimele cuantificate cu cel mult 20 ECTS anual) și alte activități relevante studiilor superioare de doctorat, este stabilit de Consiliul școlii doctorale în conformitate cu legislația în vigoare și aprobat de Consiliul științific al instituției care organizează studii superioare de doctorat.

D) Componenta evaluare

24. Planul de învățământ prevede *tipurile și modalitățile de evaluare a finalităților de studii.*

25. *Rezultatele academice* ale studenților-doctoranzi se evaluează:

- a) pe parcursul semestrului;
- b) la sfârșitul semestrului;
- c) la finalizarea programului de studii de doctorat.

În funcție de specificul domeniului general de studii/programului de studiu, vor fi utilizate **forme specifice** de evaluare: concert, expoziție, portofoliu, probă sportivă, evaluare asistată de calculator etc. La determinarea modalității de evaluare se va ține cont de structura unității de curs, volumul și durata studierii acesteia.

26. *Evaluările finale ale unităților de curs/modulelor* se vor realiza prin examene folosind scara națională de notare și calificativele recomandate în Sistemul european de credite transferabile. Obținerea notei promovabile la o unitate de curs/modul presupune alocarea creditelor preconizate pentru aceasta.

În cadrul programului de pregătire bazat pe studii superioare avansate, ciclul III, studii superioare de doctorat, examenele aferente unităților de curs/modulelor sânt organizate după finalizarea unităților de curs/modulelor.

27. Pentru asigurarea unui parcurs științific coerent, anual, studentul-doctorand susține, la o prezentare publică a progresului programului său de cercetare științifică în fața comisiei de îndrumare și a conducătorului de doctorat.

IV. Modul de elaborare, confirmare, evidență și păstrare a planurilor de învățământ pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III

28. *Planul de învățământ* este elaborat în baza rezultatelor învățării, care asigură formarea competențelor generale și specifice prevăzute în Cadrul Național al Calificărilor. Acestea vor fi stipulate în Note explicative, anexate la planul de învățământ.

29. Procesul de elaborare și aprobare a unui plan de învățământ pentru un nou program de studii superioare de doctorat se realizează prin:

a. inițierea noului program de studii superioare de doctorat. Inițiatorul noului program de studii superioare de doctorat poate fi orice persoană interesată/grup interesat din cadrul facultății/catedrei/departamentului/unității de cercetare. Membrii echipei desemnate de conducerea facultății/catedrei/departamentului/unității de cercetare stabilesc disciplinele din planul de învățământ și lista cadrelor științifico-didactice cu competențe în domeniu, pentru a fi prezentate spre avizare Consiliului Școlii doctorale.

b. elaborarea planului de învățământ și statelor de funcții pentru noul program de studii superioare de doctorat de către Consiliul Școlii Doctorale.

c. aprobarea deciziei privind inițierea noului program de studii de doctorat de către Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională/Consiliul Științific al parteneriatului/consorțiul național/internațional.

d. avizarea planului de învățământ și statelor de funcții pentru noul program de studii superioare de doctorat de către Consiliul Științific al organizației din domeniile cercetării și inovării/al parteneriatului/consorțiul național/internațional organizatoare de studii superioare de doctorat.

e. aprobarea planului de învățământ și statelor de funcții pentru noul program de studii superioare de doctorat. Documentele programului de studii superioare de doctorat se transmit spre aprobare Senatului universității/Consiliului Științific al parteneriatului/consorțiul național/internațional.

30. *Modificarea planurilor de învățământ*

În corespundere cu prioritățile strategice ale domeniilor cercetării și inovării, instituțiile de învățământ superior/consorțiile/parteneriatele naționale/internaționale vor revizui/actualiza planurile de învățământ o dată la 5 ani sau la expirarea termenului autorizării de funcționare provizorie ori acreditării.

Planul de învățământ poate fi modificat cu condiția implementării din următorul an de studii. Pe durata studiilor unei promoții de studenți-doctoranzi, de la înmatriculare până la absolvire, planurile de învățământ nu pot fi modificate pe parcurs, acestea urmând a fi realizate integral.

În cazul necesității introducerii schimbărilor în planurile de învățământ până la termenul de 5 ani, versiunea nouă a planului de învățământ pentru un nou an academic va fi aplicată persoanelor înmatriculate la studii în anul respectiv, cu condiția că modificările au fost operate în modul stabilit până la finele anului precedent de studii și au fost făcute publice prin sistemul informațional al instituției cu cel puțin 3 luni până la începutul anului de studii.

Modificarea/actualizarea planurilor de învățământ se realizează la propunerea Consiliului Școlii Doctorale și se aprobă de Senatul instituției și Consiliul Științific al consorțiului/parteneriatului național/internațional.

31. *Evidența și păstrarea planurilor de învățământ.*

Planurile de învățământ pentru studiile superioare de doctorat, ciclul III sînt înregistrate de instituția de învățământ superior/consorțiul/parteneriatul național/internațional, organizatoare de studii superioare de doctorat într-un registru de evidență.

32. *Închiderea programelor de studii*

Programele de studii superioare de doctorat, ciclul III pot fi închise în cazurile prevăzute de legislația în vigoare.

Nota explicativă:

1. Descrierea programului de studii superioare de doctorat (se descrie domeniul științific, profilul științific, specialitatea științifică și finalități de studiu preconizate).
2. Obiectivele programului de studii superioare de doctorat, inclusiv corespunderea acestora misiunii universității;
3. Cunoștințele, abilitățile și competențele asigurate de programul de studii superioare de doctorat;
4. Racordarea programului de studii superioare de doctorat și a conținuturilor din Planul de învățământ la tendințele internaționale din domeniu;
5. Consultarea partenerilor în procesul de elaborare a programului de studii superioare de doctorat (angajatori, profesori, absolvenți, studenți-doctoranzi);
6. Relevanța programului de studii superioare de doctorat pentru dezvoltarea domeniilor cercetării și inovării și pentru piața muncii.

**Ponderea recomandată a componentelor Planului de învățământ
pentru programele de doctorat**

Anii de studii	Program de doctorat	
	științific	profesional
	%	
I - Program de pregătire bazat pe studii avansate (60 ECTS)	<i>discipline academice / discipline practice</i>	
	75 / 25	50 / 50
	<i>unități de curs de orientare spre specialitate</i> nu mai puțin de 70	
	<i>unități de curs pentru dezvoltarea competențelor transversale</i> 10-20	
	<i>activități aferente (participare la conferințe, simpozioane etc.)</i> 10 - 15	
	<i>1 referat – gradul de cercetare/ 1 proiect de cercetare științifică ulterioară</i> 10 - 15	
II - Program individual de cercetare științifică /performanță sportivă/creație artistică (60ECTS)	<i>Activități individuale de cercetare</i>	
	<i>2-3 referate, fragmente din teză</i>	<i>2-3 referate, spectacole, recitaluri, expoziții personale, de grup</i>
	30 - 40	
	<i>activități aferente (participare la conferințe, simpozioane etc.)</i> 30 - 35	
	<i>publicarea rezultatelor cercetării în reviste științifice indexate sau obținerea obiectelor de proprietate intelectuală</i> 30 - 35	
III – Finalizarea studiilor superioare de doctorat (60 ECTS)	Susținerea tezei de doctorat	
	<i>o componentă de cercetare originală</i>	<i>soluționarea unei probleme practice (sportive sau de creație)</i>
	65 - 70	
	<i>publicații în reviste de specialitate științifice cu recenzare, comunicări științifice la conferințe etc./ un referat, fragmente din teză</i>	<i>publicații și comunicări la conferințe/simpozioane științifice, competiții sportive, expoziții de artă etc./ un referat, fragmente din teză</i>
30-35		